

1928

MATI IN GOSPODINJA Št. 3.

Še o pokorščini.

Kako pa naj otrok uboga? Hitro, točno, brez ugovora.

Da je pa to za otroka tem lažje, mora tudi ukaz biti pameten in ne sme od otroka zahtevati nemogočega. Ukaz in prepoved morata biti tako točna in jasna, da ju ni mogoče drugače razumeti, kakor sta bila izrečena. Pretežkega od otroka ne smemo zahtevati, sicer izgubi pogum.

Mati pa bodi v svojih zahtevah tudi dosledna! Nekatere matere so muhaste in ukažejo danes to, kar so včeraj prepovedale, ali bodo jutri zopet drugačnega mnenja. Pri takih seveda otroci kmalu spoznajo, da v gotovih slučajih, pri materini dobri volji uživajo vso prostost in se s tem tudi okoristijo. Če je mati rekla: ne, mora ostati pri tem, pa naj otrok joka, prosi ali laska; nasprotno, taki izbruhni so za mater primeren opomin, da se ne da preokreniti in da mora poseči že po kazni.

Mati pa naj ne ukazuje preveč in premnogovrstno! Zaradi vednega ukazovanja otrok že včasih ne ve, kaj naj stori, da bo materi prav.

Mati pa naj izraža svojo voljo tudi na kratko! Zakaj? Tega vprašanja otrok nikoli ne stavi. Saj ga mati že od vsega početka navaja na pravilno pokorščino, t. j. ono zavoljo Boga in da so starši božji namestniki. Pri večjih in odraslih sinovih in hčerah včasih mati k svojemu ukazu ali prepovedi pridene tudi korist, ki je zvezana z izvršitvijo tega ukaza. To pa zato, da otroci, ki že razumejo, spoznajo, da mati ne ukazuje le na slepo.

Vzgoja k pokorščini je vzgoja k sreči. Dandanes vlada v vseh stanovah taka nezadovoljnost in toliko nesreče baš zato, ker je pokorščina, podložnost pod avtoriteto popolnoma izginila. Otrok pa, ki je izza zgodnje mladosti vajen, ubogati mater, ne bo v poznejšem življenju občutil nikake težave pokoravati se svetni in cerkveni oblasti. Pokorščina je temelj družine, družbe, države, cerkve. »Vsakdo naj se podvrže pristojni oblasti; ni namreč oblasti izven Boga in ta, ki je, jo je Bog odredil.« (Pavel, Rim. 13, 1.) Pokoren mora biti: otrok starejšemu, učenec učiteljem, vajenec mojstrom, uradnik predstojniku, delavec delodajalcu, vojak častniku, državljan svetni gosposki. Ako se čez noč razvežejo vezi pokorščine, imamo drugo jutro revolucijo — — —

Brez pokorščine tudi ni večne sreče. Od milijonov izvoljenih, ki obdajajo božji prestol, ni nihče prišel tja drugače, kakor po poti pokorščine.

Mati, ne verjemi, da je vseeno, če se tvoj otrok nauči pokorščine ali ne. Pri tej vzgoji gre: za tvoje, tvojega otroka in tvoje družine dobro; za blagor družbe in države in Cerkve, za tvojo in tvojih časno in večno srečo. Koliko vročih solz je že prejokala marsikatera mati zaradi nepokorščine in trme odraslih otrok, ki hodijo nepravda pota. In vendar si mora marsikatera sama pri-

znati: zaradi moje popustljivosti je z mojim otrokom tako daleč prišlo.

Marsikatera bi tudi zamujeno rada popravila, a priznati mora: prepozno!

Čevljarški pomočnik G. je kot otrok kazal najboljše lastnosti duha in srca. Pozneje pa je zelo slabo živel in je končal svoje življenje s samoumorom. V zgodovini svojega življenja, ki jo je sam spisal, pripisuje vso svojo nesrečo materi, ki mu je v mladosti vedno pustila njegovo obveljati in mu prezrla vse napake. Ko se je že izučil čevljarstva, je nekoč mater zelo razjezil. Hotela ga je kaznovati, pa se ni — pustil. Mater je peljal pred hišo, kjer je stala debela lipa in ji je rekel: »Mati, upognite to lipo!« Pa je rekla: »Ne morem.« Nato ji je sin rekel: »Dokler je drevo še mlado, se da upogniti, pozneje ne. Tisti čas ste tudi vi pri meni zamudili. O, če bi me bili pravočasno upognili!«

Dr. Matej Justin:

Higijeno v naše domove!

Ne pusti hoditi po nepotrebnem podnevi v spalnico. Vse kar se rabi za dnevno delo, naj bo izven spalnice v drugih prostorih. Zlasti z blatnimi in nečednimi čevlji hoditi po spalnici, v umazani dnevni obleki valjati se po postelji, je silno napačno in nehigijenično. Tako postane postelja nosilec in zalaga največjih množic prahu in bacilov.

Če le mogoče, vpelji navado v hiši, da si člani družine zvečer umivajo roke in obraz. Vzduh spalnice bo tako vse boljši in zdravejši. In — končno skrbí, da opozoriš gospodarja, da kmalu pobeli celo sobo, hišo, spalnico in vse druge prostore v stanovanju. Naj se ne pozabi tudi stranišče pobeliti in urediti.

Beljenje stanovanja. Z apneno vodo računamo kot s kakim razkužilnim sredstvom. Z apneno vodo polivamo stranišča, z vročo apneno vodo ribamo tudi pod itd., skratka: z apneno vodo lahko uničujemo bacile. Pokazali smo zgoraj, kako vse polno prahu in bacilov je tudi po stenah, kako se isti s prahom tja naselijo in tudi lahko iz stene pridejo v sobni zrak, ki ga družina diha. Te ogromne množice bacilov je treba uničiti ali vsaj napraviti neškodljive. Kako! Najenostavneje z beljenjem sten, stropa in vsega zidu od znotraj. To lahko izvršijo domače moči, hlapec, gospodar, po nekod tudi služkinje pomagajo. Precej mirno že lahko dihaš, ko je po dveh dnevih beljenje pri kraju, pod poriban, vsi ogli in skriti kotički očiščeni in oproščeni bacilov in nesnage. Mislim, da ti bo po skrbi polnih dnevih prvo spanje v sedaj že precej higijenično urejenem stanovanju dobro teknilo.

Ob tej priliki opozorim še na nekaj. Če je vse to znotraj že urejeno in razkuženo, že osušeno in v kamri ali spalnici še vedno obstoji nekaj vlažen vzduh. To povzročuje vlažen zid vsled malih oken, ali vsled sople od štedilnika, ki se useda po zidu in

istega moči ali pa od zatekanja vode za zid strehe, ker ali ni žlebov ob strehi ali pa isti ne držijo vode tako, da deževnica dobi pot do zida, ali končno hlev, prizidan k stanovanju.

Poglejmo si vsako izmed teh točk. 1. Mala okna. Včasih je bila moda, da so zidali hiše z visokimi stenami 5—6 m in tudi več, na kmetih seveda se tega niso držali. Mislili so sledeče: Človek diha, izdihava slab zrak, ta izdihani zrak je topel in gre kvišku ker je lažji, torej gre pod strop in tam naj le bo, ker človek ni tako velik, da bi segel pod strop in ondi dihal slab izdihani zrak. Računali so tako, da bi imeli s tem vedno dosti dobrega zraka na razpologo v hiši in stanovanju. Danes pa se je naziranje nekoliko prilagodilo tudi denarnim razmeram. Zidajo že nizka stanovanja, prištedijo s tem na zidu in kurivu. Pač pa vzdavajo velika okna. Zrak v sobi se hitro segreje, seveda tudi hitreje pokvari, toda možno je dobiti v par trenutkih svežega, če odpremo vsa okna na stečaj. Par minut, pa je zrak zamenjan, zidovje pa ne izgubi svoje toplote in soba ostane topla tudi v svežem zraku. Ne samo peč, tudi zidovje je za toploto sobe zelo važno, ker drži toploto in s tem toploto stanovanja. Dokler zidovje ni pregreto in suho, toplo, tako dolgo ni v sobi one prijetne in blažilne toplote. Novo sezidana hiša, takoj ometana in vseljena, nima 2—3 leta one blagodejne toplote in občutka, da je v sobi prijetno. Vedno še vlaga v zidu prevladuje in nam da v stanovanju neprijeten občutek. Prvo leto, kakor pravijo, je nova hiša za sovražnika, drugo leto za srednjega prijatelja, tretje leto šele s vseli sam vanjo. To je sicer zelo materijalistično povedano, vendar odgovarja dejstvom, da nova hiša ni prijetno stanovanje, razen če je do strehe sezidana hiša stala leto in dan neometana, da se je imela čas dobro osušiti.

Pri tej priliki tudi omenim, da ni morda varčevati z drvimi, če hočeš imeti prijeten dom. Nekatere gospodinje naložijo v peč le tedaj, ko hočejo imeti malo topleje v sobi, če imajo obisk ali kaj sličnega, drugače pa se bojijo tratiti drva. Zdi se mi, da je to napačno stališče. Prvič mora biti dom prijeten dom, da se vsi člani v hiši počutijo dobro v njej, da ne prezebajo pozimi, sicer jih bo kmalu vleklo drugam v gostilne, k sosedom itd., drugič pa se mora zidovje ogreti in ogreto zidovje bo tudi neke vrste izvrstna peč. Zrak se bo lahko hitro menjal in soba se ne bo tako rekoč nikdar ohladila, marveč z majhno množino kuriva zopet ogrela, tako da preje štedimo z drvimi, če se ne bojimo dobro nalagati, dokler se zidovje ne ogreje, kakor pa da tratimo. Velika svetla okna pri nizkih stanovanjih odgovarjajo higijeničnim nazorom. Gospodar naj, če treba kmalu, ona mala okenca, ki se vidijo po marsikaterih kmetijskih domovih, pozimi založena z žaganjem, da ja ne pride kaj zraka v hišo, z rožami, da vzamejo ja vso solčno svetlobo sobi — kmalu, zamenja z velikimi

Kuhinja.

Guljaževa juha. Deni v kozo eno žlico masti, eno drobno na listke zrezano čebulo, prav majhen krožnik drobno zrezanega svežega govejega ali prašičjega mesa, pokrij in duši, da se meso nekoliko zmešča (med dušenjem prilij 1—2 žlici vode) nato potresi meso s papriko (velik ščep pekoče in velik ščep sladke) prideni en krožnik surovega na majhne kocke zrezanega krompirja ter vse skupaj duši še nekaj minut, osoli in zalij z juho od kosti ali gorko vodo (2 litra) ter kuhaj počasi še 30 do 40 minut.

Preprosta karfiolna omaka. Majhno karfiolo zreži na majhne cvetke in jo skuhaj. Posebej pa skuhaj dva olupljena in na kose zrezana krompirja. Ko je krompir skoro kuhan, mu prideni 1—2 žlici paradižnikove mezge in nekoliko soli. V kozi pa razgrej eno veliko žlico masti in zarumeni v njej košček čebule, v zarumenelo streski kuhan in dobro stlačen krompir z vodo vred, nekoliko popra in odcejene karfiolne cvetke. Ko vse prevre, postavi jed kot prikuho na mizo.

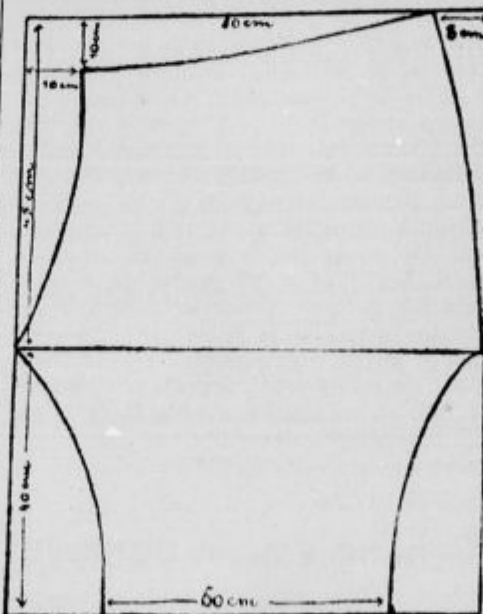
Zemeljni zrezki. Zreži tri navadne, en dan stare žemlje na plošče in jih polij s četrt litrom mrzlega mleka. Ko se nekoliko napoje, jih zdrobi in jim prilij še četrt litra mleka, v katerega si zbrodila eno jajce. Ko so žemlje napojene, jih streski v kozo, ki si jo znotraj dobro namazala z maslom (žemelj naj bo v kozi dva prsta na visoko). Peči žemlje četrt ure. Pečene zreži na kose, naloži na krožnik, potresi s sladkorjem in cimetom ter jih postavi s kuhanimi jabolčnimi krlji, češpljami ali čim enakim na mizo.

Jabolčna polenta. Zavri pol litra mleka, ga nekoliko osoli in streski vanj četrt litra koruznega zdroba, pokrij ga in kuhaj deset minut. Nato polento dobro zmešaj in jo deni polovico v dobro pomazano skledo, vrh polente pa dušena jabolka in zopet polento in na vrh dušena jabolka. Po jabolkih polij nekoliko stopljenega surovega masla, nakar postavi skledo 10—15 minut v pečico. Pečeno devaj z žlico na krožnik in postavi s sladkorjem potreseno na mizo. M. R.

Šivilja.

Zaprte ženske hlače. Za take hlače rabimo 1.70 cm tkanine 80 cm široke. Blago se prepogne počez na dva enaka dela. Ta dva dela sta potemtakem po 85 centimetrov dolga in po 80 cm široka. Na roboh, ki bosta tvorila sprednja ali podpasno stran, odmerimo po 10 cm na dolgo in po 10 cm na široko. Na drugih dveh roboh, ki bosta tvorila zadnjo stran, pa odmerimo osem centimetrov počez. Od tu potegnemo poševno nekoliko zaokroženo črto, dolgo tako, da doseže dolgot 45 cm merjeno od vrha. Istotako odmerimo na roboh, ki bosta tvorila podpasni del, zaokroženo črto tako, da doseže dolgot 45 cm merjeno od vrha blaga ali 35 cm merjeno od zaznamovanega blaga. Razložek je le ta, da mora biti zaokrožena črta pri sprednjih delih izbočena na znotraj. Zaokrožena črta pri zadnjih delih pa zaokrožena na zunaj.

Sedaj je vrezan zgornji del. Spodnji del vrezemo tako, da pripognemo oba dela skupaj po dolgem in odrežemo nekoliko zaokroženo do konca blaga tako, da je spodnji del odrezan širok 60 cm. Lahko pa režemo tudi širše ali ožje po okusu. Sedaj imamo hlače zaznamovane in po zaznamovanih črtah jih vrezemo.

Ko so vrezane, se lotimo šivanja. Najprej zarobimo oba spodnja dela 5—6 cm široko; potem zložimo vsak del tako, da lahko sešijemo oba dela do zmerjene točke 45 merjeno od zgoraj. Ko je to sešito, združimo oba dela tako, da prideta oba daljša in oba krajša dela skupaj. Šivamo vse s francoskim šivom. Ko je vse sešito, zarobimo zgornji del 4—5 cm široko in v ta rob potegnemo 70 cm gumitrak. Prav tako vrezane hlače pa lahko napravimo tudi odprte. Razložek je le ta, da sešijemo le spodnja dela. Zgornji del pa obrobimo po dolgem in potem sešijemo sprednja dela z ometico 15 cm na dolgot. Zgornji del pa naberemo in zožimo na 70 cm, potem prišijemo še 5 cm širok pas in na koncu trakove ali pa na eni strani gumb, na drugi strani gumbnico.

Tudi zaprte hlače napravimo lahko s pasom, ki je na straneh zapet. To napravimo tako. Sešita dela prerežemo na obeh straneh 30 cm po dolgem. Te prerezane robove obšijemo z blagom 3—4 cm na široko. Potem naberemo vsak del in ga zožimo tako, da meri vsaka stran 35 cm, celota pa 70 cm. Ko je nabrano in zoženo, prišijemo pas 5 cm širok. Na straneh napravimo na eni gumb, na drugi gumbnico. Spodnji del olepšamo s čipkami.

Vzgojne iskrice.

Katoliška mati je služabnica Cerkev na svojem otroku. Gorje ji, če te svoje naloge ne spozna in ne vrši!

(Škof Crammer.)

Svoja usta odpira v modrosti in zakon miline ji je na jeziku.

(Knjiga pregovorov 31, 26.)

Veruj, mati, s tem, da vzgajaš otroka v krepostnega človeka, ustanavljaš tisočkratno srečo!

(Dr. Zoepfl.)

Praktični migljaji.

Ako sumiš, da je goveje meso stare 24 vine in se bojiš, da bi bilo pretrdo, ko bo kuhano, ga prej oribaj s kisom, pa bo mnogo mehkeje.

★

Rokavice iz raznih kož postanejo trde, ako jih zmočimo ali kadar jih peremo. Ako pa pridenemo vodi, v kateri jih splakujemo, nekoliko olivnega olja, bodo ostale mehke.

★

Kadar beliš, pomešaj kozarec bele moke s kozarcem vroče vode, nato pa zmešaj z belilom; tako se ne bo luščilo od sten.

★

Pazi, da volneno blago izpiriš v vodi, ki ima isto toploto kot jo je imela ona, v kateri si blago prala.

★

Bolnikom je treba streči tako, kot je zdravnik predpisal. Mehko kuhana jajca so za bolnika zelo koristna, a pri kuhanju istih ni lahko zadeti ravno pravo in se jajca rada pretrda. To pa nič ne de, ker taka jajca postanejo baš primerna, ako jih položimo pol minute v mrzlo vodo. Celo okusna so.

★

Krompirja nikdar ne daj na mizo v pokrili posodi, ker tak krompir vsrkava lastno soparo ter se razkuha.

★

Nerodno je, če si onesnažiš obleko ali perilo s terom. Ako ne veš, kako postopati, napraviš madež navadno še večji. Namaži madež s surovim maslom ter pusti tako par ur, nato operi v gorki vodi.

★

Miši ne prenesejo terpentinskega duha. Ako namočimo cunje v terpentín ter jih nastavimo na kraj, kjer imamo miši, bodo te kmalu izginile.

★

Nikoli ne spravljal rozin, cveb ali raznih kož v papirnatih vrečicah. Te kaj kmalu postanejo vlažne ter se pretrgajo, vsebina pa se sprime.

★

Kosti ne vrzi proč, ko je juha kuhana. Porabiti se dajo večkrat in imajo v sebi sok in moč, dokler se ne pokažejo luknjice ob straneh.

★

Podplate novih čevljev namaži s firnežem. Ko se posuše, ponovi še trikrat. Podplati postanejo na ta način mnogo trpežnejši.

★

Ako s surovim krompirjem obribamo nožovo klino, zgine vsak madež z iste.

★

Praske v pohištvu odstranimo, ako dotična mesta namažemo z lanenim oljem ter z zamaškom drgnemo v smeri praske.

★

Glavobol dostikrat preneha, ako se s koscem limone oribamo po čelu.

V domu za onemogle.

(Dalje.)

Nekaj časa sta obe molčali. Kristina se je nekaj časa zabavala s pikapolonco, ki ji je priletela na roko; potem pa se je zopet obrnila k svoji sosedki.

»Ja, ja, človek na svetu res veliko prestone, pa Bog že vse v prav obrne. Pozneje pa ste se gotovo bolje imeli, mati, ali ne? Ko so vam otroci dorastili?«

»O, seveda, seveda,« je hitela zatrjevati starka. »A končno sem vendar ostala sama na svetu. Karlek, najmlajši, je že z enajstim leti umrl na jetiki. Zmirom je čepel ob očetovi postelji in je gotovo tam dobil svojo bolezen. Peter je, močan, dvajsetleten fant, rešil iz vode otroka, pa ga je vrtinec potegnil na dno; pri jezcu so ga potegnili iz vode. Martin in Janez — o ja, pridna sta bila in lepo sta podpirala svojo staro mater. V rudniku na Vestfalskem sta delala. Pa se je zgodila velika rudniška nesreča: stosemintrideset je bilo mrtvih in tudi moja dva. — O, strašno je bilo takrat! Z drugimi ženami in materami sem stala pred vhodom v rov in čakala in klicala Marijo na pomoč, a vse, kar so privlekli izpod ruševin, so bili ogorki, ki so komaj spominjali na človeško truplo. Vse ožgano, vse mrtvo. Martina sem spoznala po svetinjci, ki jo je imel na vratu, Janeza pa nisem več spoznala. Gotovo je bil med čisto zgorelimi, ki s ojih devali, zortjenele in črne na kup poleg dolge vrste napljev. O, grozno je bilo! Misliha sem, da se mi zmeša.«

Pa je pomolčala in sklenila roke ter zopet nadaljevala: »Zdaj ležita daleč, daleč tam v skupnem grobu, jaz pa sem se vrnila domov. Dolgo se nisem mogla potolažiti, a zdaj mislim: Bog že ve, zakaj se je to zgodilo. V edino tolažbo mi je bilo to, da sta bila oba prav zadnji nedelji pri sv. zakramentih, ko so rudarji praznovali praznik sv. Barbare. — In jaz sem prišla sem v to hišo in hvalim Boga vsak dan, da jo imamo. Dolga leta sem že tu in čakam, da me Bog pokliče. O, Kristinka, ko dosežeš moja leta, boš tudi ti marsikaj mogla povedati!«

Rahla rdečica je Kristini zaplula v lice. O, že danes bi mogla mnogo povedati o križih in bolečinah svojega življenja; o nezvestobi in prevarah! Pa o tem nikoli ne govori, tudi ne v najbolj zaupljivih urah. Saj misli, da je že davno premagano. In vendar —

Le sestri Mariji je nekoč skrivaj povedala in jo prosila, naj ji po smrti ... Pa tu prav prihaja.

Sestra Marija je prav odprla vrata v vrtni ograji in je prišla, da pogleda, če katera izmed stark potrebuje njene pomoči.

»Kako blede je danes!« si je mislila Kristina »in — prav zares: objokane oči ima.«

»Sestra Marija, ali vam ni dobro?« jo je sočutno vprašala.

In Šaverjeva mati ji je dobrohotno prigovarjala: »Sestra Marija, preveč dela imate! Podnevi postrežba v moški bolnici, ponoči prečujete pri najslabših bolnikih; saj tega niti konj ne vzdrži!«

»Ne, ne,« se je branila sestra, čisto dobro mi je.« Pa se je morala hitro obrniti v stran, ker so jo posilile nove solze.

To je bilo pa stari ženici čisto nekaj novega: vedno vedra in vesela sestra Marija, pa v solzah. Za malenkost tu ne gre. Morebiti smrt v družini?«

Stara Šaverca je prišla tajni na sled, da je sestra Marija iz odlične družine. Oče je imel predilnico in je bil po svoji radodarnosti splošno znan. Eden bratov je bil nekje župnik. Sestra Marija pa je vkljub svoji izvrstni vzgoji in mnogim prednostim opravljala najnižja dela tu v domu za onemogle. Povsod so ji prišla najtežja in najgrša dela v roko, a vse je izvršila z veselostjo in humorjem.

»Sestra Marija, bolni ste« je ugotovila Šaverca.

Redovnica je pomišljala. Pa zakaj ne bi povedala tema zvestima dušicama? Pomagali ji bosta moliti ...

Torej je rekla tiho: »Ne, nisem bolna. A dobila sem žalostna sporočila z doma. Očeta je kap zadela; sicer ni smrtnonevarno, a bojim se ... Ali boste molili en očenasek zanj? In za brata, ki je župnik in ima velike težave, prosim tudi.«

»Gotovo, sestra Marija, po večerji bova skupaj zmolili rožni venec v vaš namen,« sta obe hkrati obljubili.

Sestra Marija se je obrnila h Kristini in ji je polglasno rekla: »Sestra prednica je določila, da se moram jutri odpeljati domov; ali hočete škatlo, ki ste mi jo izročili tačas, da se vrnem, ali naj ostane v moji celici?«

Sinoči sem srečal vraga.

(Iz francoščine.)

Sinoči, ko sem šel k seji katoliškega tiskovnega odbora, sem srečal vraga. Elegantno je bil oblečen; hlače so imele brezhibne gube; iz modernih nizkih čevljev so se svetilkale svilene nogavice. — — Gladko obriti obraz se je zategnil v zaničljiv smeh, ko me je zagledal.

»K seji tiskovnega odbora greste? Smešno! Trudite se kolikor hočete, ubogi, kratkovidni katoliki, jaz vam vseeno zavijem vrat. Poglejte moje roke! Gibčne so močne. S temi rokami sem zavezal katolikom oči in skoro petdeset let že drži ta zaveza.«

S palico je pokazal na mimoidočega: »Glejte tega finega gospoda! Tudi ta ima zavezane oči, pa ne ve. Je sicer katolik, čita pa samo moje časopise, ki dan za dnem sipljejo sovraštvo in zaničevanje na vse, kar je katoliškega. Tudi v njegove možgane je že precej tega zašlo. Vsak teden si kupi tudi moj ilustriran list s pikantnimi — vi bi rekli umazaniami — slikami. Vi seveda vse to imenujete nemoralno. S kakim zanimanjem ogleduje slike in s kakšno nas'ado čita šaljive, a tako duhovite opazke in šale. — Doma vrže ilustrirani list v koš. Od tam pa nastopi potem svojo pot po celi hiši, vsi ga prebero doli do kuhinje in pralnice. Izvrstna zaveza, kaj?«

Par korakov spredaj je hodila gospodična. »Glejte dekle tam-le! Sicer je tudi katolikinja in hodi celo v cerkev. Kljub temu pa je moja naročnica in kupi vsak dan v trafikki moj časopis, ne vašega katoliškega. Roman, ki izhaja v mojem časopisu in mali škandalčki, ki jih v njem objav-

ljam, so prezanlmivi, da bi ga pustila. In poleg tega je moj časopis tako poceni: pol franka. To je malo, kaj-ne, a množina izda. S pol franka te katolikinje in s tisoči in tisoči drugih vaših pristašev, otvarjam nove tiskarne, plačam papir in tisk, časnikiarje in urednike, ki so v moji službi. O, kako radi nosijo katoliki mojo zavezo čez oči!

Šla sva mimo prodajalke časopisov na križišču ulic, ki gredo mimo nje vsak dan gotovo tisoči in kupijo svoj časopis. Lepo razvrščeni so ležali časopisi na mizici pred njo. Vrag se je zarežal: »No, štejte, preštejte vaše časopise!«

Preštel sem: en, dva, tri, a še od teh je eden tednik, eden pa iz drugega mesta. Kaj je to za mesto, za deželo s skoro izključno katoliškim prebivalstvom! To spoznanje me je zapeklo.

»A zdaj štejte moje časopise!« Hitro je šla palica od napisa do napisa. »Ta časopis je moj z uvodnim člankom, ta z znanim romanom, ta s pikantnimi novicami, onile z dvoumnimi inserati, v onem najdete moje lepe slike. Vi bi morda zardeli, a čitatelji se smehljajo, ker je vse tako naravno. In tam notri so oni, ljudem tako prikupljivi škandalčki, v tem tam pa skriti in javni napadi na cerkev, vero in duhovščino; zlagano — boste rekli, pa nič ne de, ima pa prav tak učinek, kakor resnično. Potem pa še interesantna poročila iz kina, gledališča, izza kulis in iz privatnega življenja umetnikov.« Osem, deset sem štel, ko je prenehal govoriti, pa že je zopet začel: »Glejte, vsi ti časopisi, žurnalisti, uredniki, stavec, tiskarji in raznašalci in prodajalci, vsi delajo zame. In katoliki plačajo to delo. Kaj pravite: ali ne drži moja zavesa čez oči trdno?«

Srečal naju je duhovnik. »Glejte, ta je v nedeljo pridigal proti meni. Mnogo se je trudil in konec je bil naravnost genljiv. O izgnanem neumnem hudiču je pridigoval. Jaz delam tudi tiho in neopaženo, a dobi mož me ne bo izgnal. Štel sem poslušalce: točno 197 jih je bilo. Pa pogledajte tja.«

V gostih trumah so prihajali delavci, iz tovarn, uradniki iz pisarn, vsi mimo prodajalke. Mnogo, mnogo jih je kupilo časopis, a kako malo, malo izmed naših.

»Glejte, to je pa druga pridiga. Ali ima duhovnik kdaj toliko poslušalcev? A jaz pridigam vsak dan, dan za dnem, v vsakem časopisu, v vsakem stavku, ta duhovnik pa pridiguje komaj enkrat na teden. Ha, ha, pa saj ima tudi sam zavezane oči, ker ne ve, kje je mutasti hudič, ker ne ve, kako velika razlika je med njegovimi in mojimi pridigami, ker ne ve, kdo mu duše krađe. Le pustimo ga pridigati, zmaga je itak moja!«

Prišla sva do hiše, kjer je imel naš odbor sejo. Šel je še z menoj po stopnicah in ko sem odprl vrata, se je zakrohotal: »Ta-le peščica ljudi — 16 komaj — naj me premaga? Ha, ha!«

Takrat sem mu zabrusil v obraz: »Ne ta peščica ljudi, ampak Kristus te bo premagal! On bo odvezal oči vsem onim, ki jih vodiš ti z zavezanimi očmi, in bodo spoznali, kje je resnica in kaj je njih dolžnost. In takrat bo doživel katoliški tisk svoje zmagoslavje!«

Po besedi Kristus se je izgubil v temo.

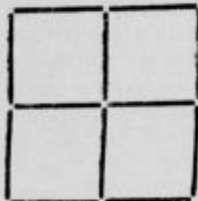
Za naše male.

Kaj naj se igramo.

Vsak izmed vas naj zbira rabljene žveplenke v škatljico in jih, ko jih ima že mnogo, na zgorelem koncu prireže, da so vse enake. S temi palčicami se lahko igramo ure in ure ter sestavljamo in polagamo z njimi razne podobe: hišice, cerkvice, lestve, kozolce, zastave, pa tudi živali in druge stvari.

Lahko pa si zastavljate drug drugemu posebne naloge, pri katerih je pa treba precej razumnosti in premetenosti.

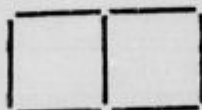
Poskusimo s to-le nalogo:

Od teh 12 žveplenk, ki tvorijo štiri male kvadrate in skupaj enega velikega, prestavi štiri žveplenke tako, da nastanejo trije enaki kvadrati.

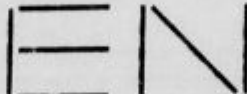
Rešitev: Dve vžigalici v desnem kotu zgoraj in dve v levem kotu spodaj prenesi na desni vogal spodaj, da nastane ta slika:

Ali:

Iz teh dveh kvadratov naredi, da bo en!

Rešitev:

Uganke.

Poznam sod, ki nima dna in tudi ne obroča, ne pipe in ne vehe in vendar je poln že od vsega početka. Ne moremo ga rabiti več kot enkrat in izpraznemo ga le, če ga razbijemo. Kaj je to?

(Oče)

V katerem mesecu pri vas najmanj pojedete?

(V februarju, ker je najkrajši.)

Kje ne more najspretnjši tat ničesar ukrasti?

(Tam, kjer nič ni.)

Pred kom se mora celo sam kralj odkriti?

(Pred trizerjem.)

Kam sejemo repo?

(Repe nikamor, pač pa seme.)

Oče pripoveduje, da ima šest hčera in vsaka izmed njih enega brata; koliko otrok ima ta oče?

(Vsi hčeri brat.)

Gosja pastirica je gnala gosi; ena je tekla pred dvema, ena med dvema, ena za dvema; koliko gosi je bilo to?

(Dve.)

(Tri, ki so hčere v vrsti druga za

Kaj je Maidica doživela.

Je ravno danes Snežičin god,
zato pa nudijo torto sneženo
in zraven iz zrn lednih kompot,
navrh še postrežejo s kavo ledeno.

In strežejo gostom sneženi možje,
ki danes so čudno v vsem postrežljivi;
prav ročno pred vsakogar jed polože,
pa čakajo zopet ob steni pazljivi.

Nato pa odide ogledovat
si Majda prekrasni vrt kraljični,
od cveta do cveta gre vse obiskat
in vsak se svetlika ko svet pravljčni.

So cveti stekleno prozorno razcveli,
ko steklo v zrcalu bliščijo se tla,
in trave in listi so snežnobeli,
drevesa so vitka, prozorna vsa.